



BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 8

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÅRERNAS RIKSFÖRBUND

Redaktion: Styrmansgatan 1, Stockholm. - Tel. 60 63 08. - Postgiro 4870.

Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1943

25 årgången

Brandskydd och eldsläckning på landsbygden.¹

Av Harald A:son Moberg.

Nästan dagligen förstöras produktionsmedel och färdiga varor genom eldsvådor och ofta spillas samtidigt människoliv. I första hand träffar en ildsolyckas följderna enskilda, vars egendom förstörts. I viss mån kan förlusten för denne minskas genom organiserad försäkringsverksamhet. I andra hand, och praktiskt taget utan undantag drabbar olyckan emellertid också samhället. Redan försäkringen innebär ju att flera personer hjälpas åt att direkt betala skadan för att i sin tur kunna få hjälp om olyckan skulle drabba dem. Vem som än betalar, det förstörda är och förblir borta. Det är förlorat för samhället. Driftsinställelse, arbetslöshet, minskat skatteunderlag, brist på varor o. s. v., allt är

företeelser, som mer eller mindre tydligt följa i eldsvådornas spår. Det är samhället som drabbas. Också på ett annat sätt kan den, som tror sig vara utomstående, bli varse att en eldsvåda icke endast är en privatsak för den drabbade. Från en brinnande fastighet går elden nämligen lätt över till andra och allt flera människor bli direkt berörda.

Eldens skadegörelse på landsbygden är omfattande. Förefintlig brandskadestatistik redovisar ej landsbygdsskadorna särskilt. Enligt uppgift från Svenska Brandskyddsföreningen uppgå brandskadorna på landsbygden vanligen till 50 à 60 % av totala skadevärdet för hela landet. Detta har under de senare åren stigit till 40 à 60

¹ Föredrag hållet vid Kungl. Lantbruksakademiens sammankomst 18 jan. 1943. Ur Kungl. Lantbruksakademiens Tidskrift.

miljoner kronor pr år. Enligt en sådan ungefärlig beräkning skulle 20—35 miljoner kronor pr år komma på landsbygdens lott. Från Skåne föreligger en sammanställning av brandskadeersättningar för under åren 1922—1936 brunna lantbruksfastigheter. Under dessa år uppgingo ersättningsbeloppen till sammanlagt 44 miljoner kronor, d. v. s. ungefär 3 miljoner kronor pr år. Under åren 1922—1931 förstördes enbart i Skåne varje dag genom brand värden för i medeltal 10,000 kronor. Att elden slår hårt på landsbygden framgår också av följande: Medelskadeprocenten, d. v. s. förhållandet mellan brandskadevärdet och värdet före branden av objekt, som drabbats av brand, var under perioden 1922—1936 för träbyggnader, hänförliga till civilrisker (alltså ej industrier) i städer, köpingar och municipalsamhällen 29 %, men för lantbruksrisker 78 %.

De anförda värdena tala ett allvarligt språk. De visa att svensk landsbygd årligen betalar en stor tribut till den röde hanen. En tribut, som hade kunnat räcka till amortering, förräntning och reparation av en fjärdedel, kanske en tredjedel av svenska jordbrukets maskinutrustning, eller som räckt till för att på 10—15 år elektrifiera hela den återstående delen av landets oelektrifierade jordbruk.

Det kan väl knappast råda någon tvekan om att åtgärder måste vidtagas, både av den enskilde och av samhället, för att minska eldsvådornas antal och omfattning. Det torde likaså vara tydligt att utsiktarna till direkt räntabilitet vid sådana åtgärder äro betydande.

Endast i blygsam omfattning har samhället befattat sig med frågan om sitt skydd mot eldsvådor. I särskilt hög grad gäller detta landsbygden. Den nu gällande brandstadgan av år 1923 gör föreskrif-

ter angående brandväsendets ordnande i städer och andra samhällen med tätare bebyggelse samt å landsbygden. Dess bestämmelser äro emellertid icke obligatoriska annat än för städerna samt, om omständigheterna anses så kräva, även för andra större samhällen.

Landskommunerna åter bestämma själva om de vilja ha stadgan gällande. I så fall kan länsstyrelse förordna därom. Vidare har änsstyrelse möjlighet att om särskilda risker anses föreligga i ett samhälle direkt förordna att brandstadgan skall gälla där. Sådana förordnande ha emellertid blivit gjorda blott i obetydlig omfattning. I hela landet hade i maj 1941 icke ens 250 kommuner brandstadgans landsbygdsavdelning gällande. Denna brandstadga fastställer för sådana landskommuner, i vilka den gäller, endast allmänna riktlinjer. Kommunen skall antaga lokal brandordning, som ger närmare bestämmelser, men den har stor frihet ifråga om dennas innehåll. Brandstyrka för eldsläckning skall finnas, brandsyn skall utföras, sotning likaså o. s. v. Brandstadgan behandlar vidare allmänhetens skyldigheter vid eldsvåda. De lokala brandordningarna reglera sedan brandstyrkans sammansättning och giva erforderliga detaljföreskrifter. De föreskriva också vilka eldsläckningsmedel som skola finnas i fastigheter av olika slag o. s. v. Förvaltningen av kommunens brandväsende omhänderhaves vanligen av kommunalnämnden. Två eller flera kommuner kunna bilda kommunalförbund för brandväsendets ordnande. Detta är lämpligt om deras storlek icke motiverar eller möjliggör uppsättande av egna brandkärer etc.

De stora förluster, som årligen drabba svensk landsbygd, främst dess jordbruk, har så småningom mer och mer dragit uppmärksam-

heten till sig. En av Kungl. Maj:t tillsatt utredning rörande stärkan- det av rikets brandförsvaret under ordförandeskap av andshövding A. E. Rodhe har i mars 1942 avlämnat sitt yttrande med förslag till brandlag och ny brandstadga. Förslaget innebär i huvudsak att icke blott städer och likställda samhällen utan även landskommunerna skola åläggas ovillkorlig skyldighet att vidmakthålla ett brandförsvaret. Omfattningen av detta är emellertid icke reglerat. Skogsbrandförsvaret skall samordnas med brandförsvaret i övrigt. Bland förslaget övriga huvudpunkter kan nämnas bestämmelser om obligatorisk brandsyn och sotning även på landsbygden. Tjänsteplikten för brandtjänst föreslås bli utvidgad att gälla alla arbetsföra män och kvinnor mellan 16 och 70 år. Såsom sakkunniga tjänstemän föreslås tillsättande av en riksbrandinspektör samt i varje län en länsbrandinspektör.

I fråga om erforderlig brandstyrka föreslår utredningen att kommun, i stället för att uppsätta egen kår, skall kunna träffa avtal med frivillig kår, som är lämpligt utrustad och utbildad. Med kommunalförbund räknar man i stor utsträckning.

Slutligen bör man observera att utredningen också föreslår skyldighet för kommunerna att lämna varandra hjälp vid större eldsvådor.

Utredningens här i stora drag skisserade förslag har ännu icke slutbehandlats. Med hänsyn till de stora förluster vårt jordbruk årligen gör genom eldsvådorna måste man, icke minst på jordbrukarehåll, varmt hoppas att förslaget förelägges årets riksdag och i sin huvuddel blir antalet.

Det har nyss påvisats att landsbygden i största utsträckning ännu saknar statliga eller kommunala bestämmelser angående brand-

skyddsfrågor. Ett undantag finnes emellertid. Föreskrifter från bl. a. Kungl. Kommerskollegium angående elektriska installationer och maskiner gälla även på landsbygden. Dessutom erhöles länsstyrelserna för icke länge sedan tillfälligt be- myndigande att giva förelägganden i fall där allvarliga risker föreligga. Sådana detaljförelägganden ha dock endast givits i begränsad omfattning.

Av brandförsäkringsföretagen ha också vissa bestämmelser utfärdats. Dessa träffa dock givetvis endast dem, som ha försäkringar i vederbörande företag. Otivelaktigt ha de varit till stort gagn för brandskyddet. De omfatta föreskrifter om eldstadsanläggningar, om motorer och lokomobiler, om tekniska anordningar vid hissar, om belysningsanordningar, om vilka eldsläckningsanordningar, som skola finnas o. s. v. Iakttagelse av gällande bestämmelser gäller som villkor för försäkrings giltighet.

På området för brandskydd och eldsläckning ha också starka frivilliga krafter arbetat länge och målmedvetet. Deras insats, som varit av största betydelse och åt vårt land räddat betydande värden, skall senare behandlas.

(Forts.)

Brandhjälm

av läder

realiseras till 10 kr.

så långt lagret räcker.

JOSEF LARSSON

Riddarg. 62

STOCKHOLM

Några synpunkter på "Betänkande med förslag till lag om folkskyddsväsendet".

Då ett flertal brandchefer och brandstyrelser torde hava erhållit förslaget till folkskyddslag på remiss, kanske några av nedanstående synpunkter kunna vara av intresse.

Hänvisning sker till paragraferna i lagförslaget.

§ 6.

Det får anses vara ett riksintrasse av första ordningen, att det svenska brandväsendet, en omfattande organisation med brandkårer i städer, köpingar och kommuner samt inom en mängd verk och industrier, i fred som krig är ändamålsenligt organiserat, slagkraftigt och fullt i nivå med utvecklingen på området. Den ständiga omdaning, som sker inom byggnadsverksamheten, de nya metoder, som komma till användning för tillverkning inom våra industrier m. m. kräva i sin tur ständigt nya åtgärder i förebyggande syfte för att hindra eldens uppkomst och spridning. I såväl det aktiva som det förebyggande brandskyddet får alltså ett statligt övervakande organ en för hela landet mycket viktig uppgift att fylla.

"Brandförvarsutredningen", som huvudsakligen behandlat brandförvarsfrågor ur fredssynpunkt, har bl. a. av nyssnämnda skäl kommit till den slutsatsen, att en central statlig myndighet är nödvändig för att giva brandförsvaret erforderlig stadga och föreslagit tillsättandet av en riksbrandinspektör.

Erfarenheterna från de krigförande länderna hava likaledes tydligt visat att en enhetlig ledning av brandförsvaret är ofrånkomlig

om hemortsförsvaret skall kunna fylla sin uppgift. I England och de krigförande länderna på kontinenten har det visat sig att brandförsvaret utgör den kanske viktigaste delen av hemortsförsvaret. Träbebyggelsen i vårt land är procentuellt betydligt större än i dessa länder. Periodvis föreligger dessutom allvarlig skogsbrandfara. I händelse av ett anfall mot Sverige, måste vi därför räkna med att brandbomber och andra tändmedel användas i än större utsträckning än som fallet varit mot England och de kontinentala länderna. I alla dessa länder liksom även i Finland är hemortsförsvaret fastare organiserat än i vårt land och står under statlig ledning. Det är därför icke utan oro brandbefälet, som i händelse av krig har att bära en avsevärd del av ansvaret för hemortsförsvaret, konstaterar att dettas organisation efter fyra års världskrig alltså saknar enhetlig ledning. "1941 års hemortsförvarsakkunnigas" förslag att en riksbrandinspektör med egen avdelning inordnas i riksfolkskyddsstaben hälsas därför med största tillfredsställelse.

Med hänsyn till det stora ansvar som i lagförslaget föreslås att åvila riksbrandinspektören jämväl under krig genom att denne föreslås skall handlägga frågor rörande planläggning, organisation och utrustning av brandväsendet i krig, förefaller det emellertid egendomligt, att denne placeras i lägre lönegrad än rikshemvärnschefen och rikscivilskyddschefen, med vilka han får anses jämställd. Det mera meriterade och erfarna brandbefälet uppbär dessutom i allmänhet sådana löneförmåner, att en årslön på 13,000 kronor knappast verkar

lockande. Lönen för riksbrandinspektören bör höjas till 15,000 kronor i likhet med vad som gäller för rikshemvärnschefen och rikscivilskyddschefen. Det är att märka att brandförvarsutredningen ansåge en lön om 13,000 kronor vara väl avvägd enbart för uppgifterna i samband med fredsbrandväsendet.

§ 7.

Civilskyddscheferna skola handlägga ärenden rörande folkskyddet ävensom biträda länsstyrelserna härutinnan. Vid frågors avgörande beträffande brandväsendet måste dock med bestämdhet framhållas att sådana frågor böra handläggas av sakkunniga på området, icke av icke sakkunniga civilskyddschefer. För närvarande saknas sådana sakkunniga inom länsstyrelserna. Visserligen finnas i regel inom länen av brandkårsförbunden utsedda brandkonsulenter att tillgå. Dessa äro bl. a. instruktörer för de frivilliga brandkärerna och fullgöra därmed en viktig uppgift men alla torde icke vara helt kompetenta som sakkunniga åt länsstyrelserna i alla brandskyddsfrågor. Brandförvars-sakkunniga hava även påtalat bristen på sakkunskap och föreslagit anställandet av länsbrandinspektörer.

Enligt förslaget till folkskyddslag skola försvarsområdesbefälhavarna i händelse av krig avgöra om hjälpsändning vid brand från en ort till en annan skall utgå. En försvarsområdesbefälhavare, som i sin stab har en civilskyddschef, som icke är eller varit brandbefäl kan icke på bästa sätt lösa brandskyddsfrågorna inom försvarsområdet. I vad mån hjälp skall eller bör sändas från en ort till en annan är beroende på olika faktorer såsom oöbyggelse, tillgång på vatten, risk för katastrofbrand i de olika berörda kommunerna m. m. ingående lokal- och sakkännedom. Det är även beroende av de olika

brandkärernas utrustning. Inom samma försvarsområde förekomma fall där organisation och utrustning av brandkärer är så olikartad att vid krig erforderlig när- och fjärrhjälp helt enkelt kan äventyras. T. o. m. inom en och samma ort kunna finnas kommunal- och fabriksbrandkärer med så olika utrustning, att dessa icke kunna lämna varandra effektiv hjälp. Ett flertal andra exempel skulle kunna lämnas på vad bristande enhetlig ledning kan medföra. Av här nämnda skäl är det därför icke lämpligt att påföra en icke brandsakkunnig civilskyddschef sådana uppgifter, som i lagförslaget ifrågasätts. De medel, som stat och kommun anslå till brandväsendet måste komma till rätt användning för att bereda avsett skydd för den egna kommunen liksom också, om det påföräras, utanför densamma. Brandväsendet är såväl i fred som även numera i krig en så viktig faktor, att det icke får bli en pappersorganisation. Det måste därför med bestämdhet hävdas nödvändigheten av att brandväsendet inom varje försvarsområde ställes under enhetlig sakkunnig ledning. Men länsstyrelserna kunna icke ställas utanför de myndigheter, som hava att taga befattning med folkskyddet. Inom varje försvarsområde måste i likhet med vad föreslås beträffande civilskyddscheferna tillsättas en länsbrandinspektör med uppgift att i fred vara sakkunnig hos länsstyrelsen i brandskyddsfrågor inom försvarsområdet, att utöva inspektion av det förebyggande brandskyddet inom försvarsområdet och därstädes befintliga fredsbrandkärer och att i krig ingå i försvarsområdesstaben. (Jfr Länsstyrelsens i Örebro uttalande sid. 42 i betänkandet.)

I de fall ett län är uppdelat i flera försvarsområden erfordras alltså flera länsbrandinspektörer.

Detta synes icke innebära någon nackdel. Länsbrandinspektörerna få nämligen genom att var och en erhåller ett mindre område att övervaka större möjligheter att taga del av lokala förhållanden, vilket i sin tur måste medföra att brandkårerna inom försvarsområdet i krig utnyttjas på bästa och lämpligaste sätt. Varje länsbrandinspektör blir inför länsstyrelsen föredragande för förhållandena inom vart sitt område och om försvarsområdet berör två län blir vederbörande föredragande inom båda länsstyrelserna. Möjligen kan man kalla länsbrandinspektörerna i likhet med vad som föreslås för civilskyddscheferna: länsbrandinspektör och biträdande länsbrandinspektör. Det är min bestämda uppfattning att om icke sådana länsbrandinspektörer, som enligt ovan omnämnts tillsättas, hjälpsändningarna inom försvarsområdena komma att fungera otillfredsställande i krig.

Det kan vid första tanken verka en radikal lösning av hjälpsändningsproblemet men huru skulle en länsbrandinspektör i t. ex. något av våra norrländska län ensam kunna reglera förhållandena där. Och förefaller det icke lämpligt att t. ex. för Östergötlands län hava en länsbrandinspektör i Norrköping och en i Linköping eller att i Malmöhus län hava en länsbrandinspektör i Malmö, en i Hälsingborg och en i Ystad. Är det icke också naturligt att länsbrandinspektören i t. ex. Göteborgs försvarsområde har uppsikt över de brandkårer, som ligga i Älvsborgsdelen av försvarsområdet eller att länsbrandinspektören i Hälsingborg har tillsyn över brandkårerna i de delar av Kristianstads län, som ligga inom Hälsingborgs försvarsområde och att vederbörande sålunda bliva föredragande hos länsstyrelserna i Göteborgs- och Bohus län och Älvsborgs län respektive Malmöhus och Kristianstads län?

Huru hjälpsändningarna skola ordnas mellan försvarsområdena och militärområdena bör riksfolkskyddschefen genom riksbrandinspektören giva direktiv om.

Länsbrandinspektörerna böra utses av Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen efter riksbrandinspektörens hörande. De kunna lämpligen vara arvodesbefattningar. Genom tillsättandet av länsbrandinspektörer komma civilskyddsinspektörernas uppgifter att i avsevärd grad underlättas. Ifrågasätts kan därför om icke dessa befattningar i fred kunna ersättas med arvodestjänster.

§§ 11, 12 och 100.

(Betänkandet sid. 200 och 210.)

Det saknas anledning till varför folkskydds nämnden skall yttra sig över förslag till tillsättandet av folkskyddschefer, biträdande folkskyddschefer och tjänstegrenschefer för civilskyddet.

§ 40.

(Betänkandet sid. 144, 145 och 148.)

En angelägenhet av allra största vikt och vilken i andra sammanhang framförts till Konungen är att de brandbefäl, som äro reservofficerare under krig eller förstärkt försvarsberedskap böra erhalla uppskov med militärtjänstgöring för att i stället tjänstgöra vid de brandkårer, som de tillhöra. Brandpersonalen har för luftskyddstjänst mängdubblats, i vissa orter uppgår denna ökning ända till 10 gånger fredsantalet brandmän. Då brandchefen därtill har överinseendet över industriernas och de statliga och kommunala verkens brandkårer framgår behovet av befälspersonal ännu mera.

Under krig då brandskador beräknas inträffa på en mångfald platser inom en ort borde brandbefälets antal snarare ökas än minskas.

Brandbefäl, som äro reservofficerare, böra därför krigsplaceras (sid. 148) vid espektive brandkårer.

§ 75—77.

Föreskrifter böra införas om att då byggnadsyta uppnår viss storlek, brandsäkra konstruktioner skola användas. Likaså böra bestämmelser införas om vertikal sektionering av byggnad med brandsäkra väggar och dörrar utöver brandmur i tomtgräns. Föreskrifter böra givas om obligatoriskt uppdragande av brandmur upp över tak till en höjd om 0,5 meter. Sistnämnda praktiseras redan i ett antal orter.

Detta föreslogs av brandbefälsförbundet i yttrandet över förslaget till luftskyddslag. De sakkunniga uttala sig härom att vad som anförts "synes visserligen väl värt beaktande. Hithörande spörsmål torde emellertid lämpligen böra tagas i övervägande i samband med en revision av byggnadsstadgan." Härom är att säga att om några byggnadstekniska föreskrifter anses vara lämpliga för införandet i folkskyddslagen torde dessa utan nackdel kunna utökas med ytterligare ett antal sådana, som därtill verksamt skulle bidra till eldspridning.

§ 80; b).

Det kan ifrågasättas om icke föreskrifter böra införas om att arvoden skola utgå åtminstone till tjänstegrenscheferna inom de viktigaste tjänstegrenarna brand-, sjukvårds- och teknisk tjänst. Som motivering härför må följande nämnas. Fredsstyrkan vid en brandkår uppgår till 48 man inklusive befäl. I händelse av krig uppgår den förstärkta brandkårens numerär till omkring 400 man och stadens industribrandmän, som tillhöra brandkårer och för vilkas öv-

ning och utrustning brandchefen bär ansvaret uppgå till inemot 700 man. Brandstyrkans numerär i denna stad har alltså vuxit från 48 till omkring 1100, vilket torde bevisa att ett högst betydande merarbete tillkommit. Förhållandena i nämnda stad äro direkt jämförbara med desamma i landets övriga städer och orter. På grund av det merarbete, som tjänstegrenscheferna för de viktigaste tjänstegrenarna erhållit, synes det skäligt att arvode bör utgå, förslagsvis efter samma principer som för folkskyddschefer.

§ 80; c) och d).

Om brandtjänsten skall kunna fungera, måste den hava tillräcklig tillgång på motorsprutor och övrig brandmateriel. Nuvarande uppställningsplatser i händelse av krig erbjuda som regel blott ringa eller intet skydd ens mot splitter. Om brandmaterielen eller viss del går förlorad inom en ort, äventyras eldsläckningen. *Av denna anledning böra bestämmelser införas om skydd av viktigare luftskyddsmateriel såsom brandbilar och motorsprutor m. m. Utfärdade anvisningar angående sprängmantelskydd för drivmedel (bensin, motyl o. d.) böra även fastställas i lag.*

Betänkande sid. 184, 185, 190.

Riksfolkskyddschefen föreslås innehava generellöjtnants grad, rikshemvärnschefen skulle hava överstes tjänsteställning och civilskyddschefer och ställföreträdande civilskyddschefer föreslås hava majors tjänsteställning. Dessa uttalanden synas mindre lämpliga, *Helst bör endast lydadsförhållandena klarläggas och inga militära tjänsteställningar alls anges.* Men om så skulle anses lämpligt bör för det första anges att rikscivilskyddschefens och riksbrandinspektörens tjänsteställningar skola vara i likhet med vad som gäller

för rikshemvärnschefen, alltså ö-
 verstes tjänsteställning. Dessa tre
 befattningshavarens verksamhets-
 områden spänna över hela landet
 och de hava lika ansvarsfulla och
 krävande uppgifter och böra för
 den skull vara jämställda. För det
 andra innebär placeringandet av en
 civilskyddschef i en majors tjän-
 steställning ett nästan upprörande
 underskattande av befattningsha-
 varnas inom luftskyddet uppgifter
 och betydelse. Ett fullföljande av
 tankegången kan ge till resultat att
 en folkskyddschefs tjänsteställning
 motsvarar kaptenens, en läkare,
 som är tjänstegrenschefer för sjuk-
 vårdstjänsten eller en brandchef,
 som för befäl över 1000-talet brand-
 män från yrkesbrandkår och indu-
 strier jämställas med en löjtnant,
 en vice brandchef med en fänrik
 o. s. v. Rättare och mot ansvaret
 och uppgifterna svarande propor-
 tioner bör väl vara för civilskydds-
 chef överstes tjänsteställning (ef-
 ter försvarsområdesbefälhavaren),
 för folkskyddschefen överstelöjt-
 nants och för de viktigaste tjänste-
 grenscheferna i åtminstone de fles-
 ta av våra medelstora svenska stä-
 der majors tjänsteställning. Se tys-
 ka brandbefälskalendern, vari fin-
 nas införda uppgifter, som visa att
 t. ex. brandchefen i Berlin innehar
 generalmajors tjänsteställning, ett
 flertal större städers brandchefer
 överstes, de därefter kommande
 städernas brandchefer överstelöjt-
 nats tjänsteställning o. s. v.

Som en sammanfattning får
 framhållas att, utan att brandför-
 svarssakkunnigas och hemortsför-
 svarssakkunnigas utredningar före-
 gripas, genom tillsättandet av en
 riksbrandinspektör brandväsendets
 organisation som helhet avsevärt
 skulle stärkas och vissa förbered-
 elser för brandförsvarets rationella
 utnyttjande under krigstid snabbt
 kunna genomföras.

Riksbrandinspektören bör tillsät-
 tas snarast och även om de olika

sakkunnigas föreslagna åtgärder o-
 medelbart av olika skäl icke kom-
 ma till utförande. Lönen bör där-
 jämte höjas till 15,000 kronor, så
 att större utsikter förefinnas att
 fullt kompetenta sökanden anmäla
 sig till befattningen.

I övrigt är endast att tillägga att
 lagförslaget innehåller så många
 goda förslag till ett förbättrat
 brandskydd att svenska brandvä-
 sendet bör med tillfredsställelse
 hälsa dess förverkligande. Det är
 givetvis att hoppas att förslaget
 till brandlag och ny brandstadga
 samtidigt framlägges och antages.

— — —

Betänkandet sid. 174—175.

Praktiskt taget allt brandbefäl
 är verksamt inom landets olika
 luftskyddsföreningar och deltaga
 aktivt i dessas utbildningsverksam-
 het. Detta giver anledning till att
 i detta sammanhang uttala, att det
 vore betänkligt och till skada om
 statsbidrag till luftskyddsförenin-
 garna i fortsättningen icke skulle
 utgå. Föreningarna hava sid sin
 propaganda för anskaffandet av
 medlemmar och vid insamling av
 bidrag till verksamheten ett stort
 moraliskt stöd i att kunna hänvisa
 till att dess verksamhet är stats-
 understödd.

Det är icke heller önskvärt att
 utbildningen bedrivs helt under
 folkskyddsmyndigheternas ledning
 och med enbart bidrag från stat
 eller kommun. För det första kom-
 mer detta att förorsaka stat och
 kommun betydande utgifter och för
 det andra föreligger risk för att en
 del av entusiasterna går förlorad om
 utbildningsverksamheten helt klav-
 bindes.

En bättre lösning vore att be-
 stämmelser utfärdades att för er-
 hållandet av bidrag från stat eller
 kommun program för utbildningen
 skulle fastställas av folkskydds-
 myndigheterna och att dessa skulle
 övervaka utbildningen.

Betänkandet sid. 155.

Om centralråd för det frivilliga försvarsarbetet skall upprättas, borde anvisningar givas om, att Riksluftskyddsförbundet såsom varande en av de allra största och viktigaste sammanslutningarna bör

besätta ordförande- eller vice ordförande-befattningarna.

Betänkandet sid. 158.

Motsvarande gäller länsluftskyddsförbundens representation i försvarsområdeskommittéerna.

H. Rosencrantz.

Motorsprutor i arbete på långa slangledningar.

Experimentella undersökningar för praktisk eldsläckning.

En motorspruta karakteriseras bl. a. genom den mängd vatten den ger vid olika tryck. Föres vattnet vidare genom en slangledning blir sluteffekten vid strålröret lägre än effekten vid motorsprutan. Visserligen kommer i stort sett samma vattenmängd fram, men munstyckstrycket har blivit lägre än trycket vid sprutan. Man säger att ett tryckfall uppstått på grund av friktionen mellan vattnet och slangen. Förekomsten av detta tryckfall medför att det ingalunda är enbart motorsprutan som inverkar på den mängd vatten man får fram vid en eldsläckning. Även slangledningens längd samt slangdimensioner m. m. ha stort inflytande. I långa slangledningar kan det vara lämpligt att sätta in mera än en motorspruta, d. v. s. att "serieköra", för att trots tryckfallet få fram tillräcklig vattenmängd med erforderligt tryck.

I all synnerhet på landsbygden, men ofta även inne i tätbebyggda samhällen ha dessa förhållanden väsentlig betydelse. De ha också behandlats ingående i olika handböcker och tidskrifter. Sålunda har tryckfallet i slangledningar diskuterats bl. a. i meddelande nr 18/1936 från Svenska Brandkärernas Riksförbunds arbetskommission, i Brandkärstidskrift nr 9/1938, 5/

1942 och 9/1942, dessutom i en mängd pumphandböcker, bruksanvisningar och kataloger samt självfallet i motsvarande utländska litteratur. Principerna för seriekörning ha klarlagts i ovannämnda arbetskommissions meddelande nr 15/1934 samt i Brandkärstidskrift nr 8/1938.

Studerar man nu flera tabeller eller diagram över tryckfallet i vanliga slangdimensioner skall man finna att en viss osäkerhet råder angående de under praktiska förhållanden verkligen gällande värdena. Högst olika uppgifter lämnas från olika håll. Härigenom omöjliggöres säkra beräkningar och studier rörande lämpligaste typer av motorsprutor och bästa användning av dessa, rörande slangbehov samt åtgärder för vattenanskaffning m. m.

Beräffande principerna för seriekörning har det både vid eldsvådor och vid praktiska övningar under utbildningskurser etc. visat sig att fel eller ofullständighet av någon art måste föreligga. Den rätta platsen för spruta nr 2 (närmast brandplatsen) visar sig ofta ligga betydligt närmare spruta nr 1 (vid vattentaget) än den som anvisats efter noggranna be-

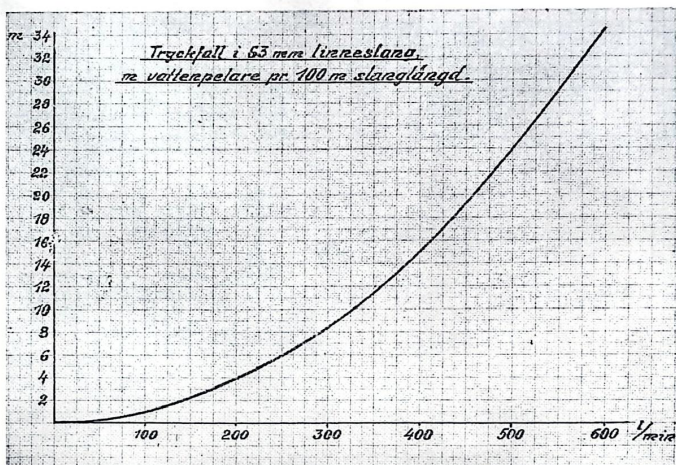


Fig. 1.

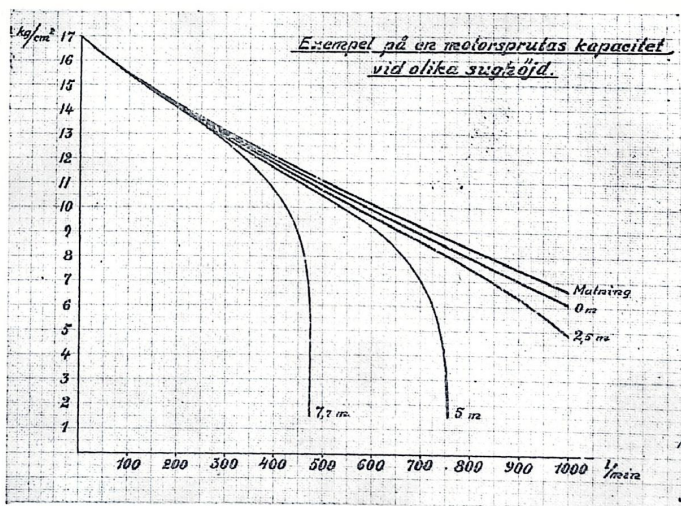


Fig. 2.

räkningar enl. i såväl svenska som utländska handböcker angivna regler.

Det vore oförsvarligt att icke fullt utnyttja dyrbara motorsprutor och strömmar av drivmedel vid en eldsvåda. På grund av sakens vikt föranstaltade Skånska Brandkårsförbundet om en teknisk undersökning för att dels experimentellt i stor skala bestämma tryckfall i vanliga 63 mm lanneslang, dels söka vinna närmare klarhet rörande principerna för seriekörning.

Undersökningarna utfördes åren 1941—42 genom maskininstitutionen vid Alnarps lantbruksinstitut. Förbundet ställde motorsprutor och drivmedel för dessa samt i viss utsträckning också slang och instrument till förfogande. Dess konsulent deltog vid flera av undersökningarna.

För mätning av trycket användes manometrar med 120 mm diameter. De jämfördes före och efter varje prov med en NAF kontrollmanometer. Manometrarna inkopplades i slangledningarna med mellanstycken och i regel på så sätt att kontroll på de avlästa värdena kunde erhållas.

Mätning av vattenmängd utfördes med en 70 mm vattenmätare, typ Woltman, vilken i samband med proven kontrollerades genom bas-

sängmätning. Vid bestämning av tryckfallet inkopplades vattenmätaren alltid efter själva provsträckan för att icke inverka på resultatet. För grov kontroll av vattenmätaren under proven användes dessutom kalibrerade strålrörsmunstycken i samband med tryckmätning.

Samtliga undersökningar gjordes med 63 mm lanneslang av Jonsereds fabrikat, märkt med endera två blå ränder eller en röd och en grön rand. Den förra slangen var 5—8 år gammal, den senare ny då proven började. All slang var i 25 m längder. Kontrollmätning av längd utfördes på torr slang med stålåttband. Samtliga kopplingar voro 63 mm normalkopplingar. Slangen utlades under försöken på vanligt sätt samt med en riktningförändring om 90° på var 100 m. Då ledningen sattes under tryck intog slangen vanlig karaktäristisk vinding. Slangledningens största längd var 1,500 m.

Bestämning av tryckfall gjordes vid olika vattenmängder upp till 600 l/min, ett värde över vilket 63 mm ogummerad slang knappast är användbar. Ett stort antal prov utfördes. Resultaten ha därefter sammanställts i form av en kurva, fig 1. Ett utdrag ur denna i tabellform återfinnes som tabell 1.

Tabell 1. Tryckfall i 63 mm lanneslang, ogummerad.

Vattenmängd l/m	Tryckfall på 100 m.	
	m vattenpelare	kg/cm ²
100	1	0,1
150	2	0,2
200	4	0,4
250	6	0,6
300	8	0,8
350	11	1,1
400	15	1,5
450	19	1,9
500	24	2,4
550	29	2,9
600	34	3,4

Det bör observeras att de här angivna värdena alltså ha erhållits vid mätningar på långa ledningar, utlagda just så som under vanliga praktiska förhållanden. De skola sålunda icke ökas utan äro direkt användbara för vanliga beräkningar. Man måste emellertid komma ihåg att olika slangkvaliteter kunna giva olika värden. Sålunda förelåg en viss skillnad mellan slang märkt med två blå ränder och slang märkt med röd och grön rand. Denna skillnad var dock så obetydlig att den i detta sammanhang kan försummas.

I anslutning till bestämningen av tryckfall gjordes direkta mätningar över olika stora motorsprutors vattengivning genom längre slangledningar upp till 1500 m. Resultaten ha sammanställts i tabellform på så sätt att för varje spruta och varje avstånd i avrundade tal anges den mängd vatten, som kan erhållas vid ett munstycks-tryck om 5 kg/cm², ett vanligt släckningstryck.

Tabell 2 illustrerar tydligt det nu alltmer uppmärksammade förhållandet att slangledningen ofta utövar större inflytande på släckningseffekten än motorsprutan. Man ser sålunda att de större sprutorna ingalunda komma till sin rätt vid långa 63 mm ledningar utan tvärtom gör arbetet dyrare och mera tungrott, d. v. s. minska kårens effektivitet eller snabbhet. I detta sammanhang skall endast i förbigående påpekas att pumpkurvans utseende är av stort intresse i detta sammanhang och att våra svenska sprutor i regel visst icke ha den mest effektiva pumpkarakteren.

Tabellen visar vidare att släckning med en 14 mm eller två 10 mm strålar, d. v. s. med c:a 300 l/min, kan utföras även med mycket långa ledningar och små motorsprutor. Erfordras däremot två 14 mm strålar, d. v. s. 500 l/min eller däröver, kan släckning icke ens med de större sprutorna utföras med enkla 63 mm ledningar av större längd än c:a 500 m. Detta förhållande är värt allt beaktande, icke

Tabell 2. Vattenmängd i l/min vid munstycksstryck om 5 kg/cm² och olika slanglängd.

Slanglängd m	Motorsprutornas motoreffekt (hk) samt nomiella kapacitet l/min vid 9 kg/cm ²			
	17 hk	25 hk	40 hk	75 hk
	500 l/min	700 l/min	1000 l/min	1500 l/min
200	500	600	675	700
300	460	530	600	630
400	420	490	550	590
500	400	450	515	550
600	375	425	480	510
700	350	400	450	480
800	335	375	430	450
900	320	360	415	430
1000	310	345	395	410
1100	295	330	380	390
1200	285	320	365	375
1300	275	305	355	360
1400	265	290	340	350
1500	255	280	330	330

minst vid diskussion om vattenfrågor och motorsprutor.

Det är intressant att jämföra tabell 2 här med liknande värden som beräknats teoretiskt och äro publicerade å sid. 85 i nr 5/1942 av denna tidskrift. Den mindre skillnad som föreligger beror på att sistnämnda beräkningar utgått från något högre värde på tryckfallet i slangarna. Frånsett detta giva båda tabellerna samma upplysningar.

Förhållandena vid seriekörning studerades genom ingående prov. Orsakerna till att enl. gängse metoder beräknad uppställning icke blivit den rätta visade sig främst vara att hänsyn icke tagits till

kapacitetskurvornas variation efter sugförhållandena,

kylvattenförbrukningen vid andra sprutan samt

läckningen i hela slangledningen.

En motorsprutas normalkapacitet bestämmes i vårt land vid en statisk sughöjd om 2,5 m. Kapacitetskurvan får ett annat utseende vid annan sughöjd. Vid relativt låga höjder är skillnaden inte stor, särskilt icke vid mindre vattenmängder. Vid större höjder sjunker däremot kapaciteten avsevärt, dock mycket olika vid olika sprutor. Bl. a. utövar sugslangdimensionen ett kraftigt inflytande. Dessa förhållanden studerades och fig. 2 visar resultaten vid en viss spruta. Kapacitetskurvor äro där uppgjorda för olika sughöjd samt också för direkt matning av vatten vid ett tryck reducerat till 0 kg/cm². I senare fallet befinner sig vattnet alltså redan i rörelse utan motorsprutans inverkan.

Vid seriekörning med två sprutor arbetar första sprutan alltid med en viss sughöjd under det att andra sprutan blir matad med vatten. Härigenom blir första sprutan i kapacitetshänseende sämre ställd än andra, varför den senare alltså skall ha större del av slangledningen på sin lott. Nu skall man emel-

lertid beakta att vattenmängden i allmänhet är liten vid seriekörning, varför detta förhållande i regel icke har särskilt stor betydelse.

De flesta svenska motorsprutor ha vattenkyld motor. Kylvatten tages här från pumpens trycksida och avgår efter kylningen såsom spillvatten. Vid seriekörning har därför första sprutan att transportera såväl strålens vatten som andra sprutans kylvatten. För kylning erfordras icke så stora kvantiteter vatten om sprutmaskinisten sörjer för att kylvattentemperaturen hålles hög, d. v. s. 80—90°, vilket också ur motorteknisk synpunkt är det rätta. Vid en spruta med en nominell kapacitet på 800 l/min vid 9 kg/cm² erfordras för kylning c:a 10 l/min. I de flesta fall köres emellertid sprutorna tyvärr med lägre temperatur, kanske bara 50°. Vattenförbrukningen fördubblas då genast. Vid större sprutor kan ofta en kylvattenförbrukning på 30—50 l/min konstateras. Vid vissa sprutor förekommer därtill normalt en vattenförlust genom evakueringspumpen, då sprutan mottager vatten under tryck. Man skulle icke tro att dessa begränsade vattenkvantiteter kunde spela någon roll. Studerar man kurvan över tryckfall (fig. 1) finner man emellertid, att de vid totala vattenmängder om 500 l/min och slanglängder om några hundra m längd, vilket det ju rör sig om vid seriekörning, lätt kunna giva upphov till ett extra tryckfall på 1—2 kg/cm². Detta extra tryckfall på slangledningens första del medför, att andra sprutan måste dragas än närmare den första, som står vid vattentaget. Förflyttningen blir större ju större kylvattenförbrukningen är.

På liknande sätt inverkar slangledningens alla läckor. Varhelst läckorna än finnas måste allt läckvatten pumpas fram av första

sprutan. Andra sprutan däremot behöver icke pumpa annat läckvatten än det som förloras på den del av ledningen som kommer efter denna spruta. Alltså medför också detta förhållande att tryckfallet blir störst på ledningens första del, varför andra sprutan måste dragas ytterligare närmare den första. Då frågar man sig givetvis, om läckningen brukar vara av sådan storlek att den praktiskt påverkar andra sprutans placering. På denna fråga kan tyvärr obetingat svasras ja. I samband med här relaterade undersökningar mättes också läckningen bl. a. på en 1,000 m lång ledning av slang, vilken måste karakteriseras som betydligt bättre än normal. På denna ledning funnos ett antal små stickhål och en till synes obetydlig läckning vid en och annan koppling. Läckningen uppgick till 30 l/min vid 12 kg/cm². På de slangar varmed man i allmänhet har att räkna torde läckningen ofta vara betydligt större. Det är då också utan vidare klart att företeelsen måste inverka på seriekörningen.

En noggrann beräkning av andra sprutans plats vid seriekörning kräver sålunda kännedom om båda sprutornas kapacitetskurvor, om kylvattenbehov, om läckningens storlek och läckornas belägenhet, om slangens friktionsegenskaper, om markens stigning etc. Hårtill skall dessutom fogas det påpekandet, att kapacitetskurvorna skola vara de gällande och icke några flera år gamla "nominella" uppgifter. De måste dessutom gälla under just de vid tillfället rådande sugförhållandena. Av allt detta framgår otvetydigt att riktiga beräkningar icke kunna utföras vid en brandkår, allra minst under en eldsvåda. Man måste därför söka finna en enkel regel, som kan giva ungefärlig ledning. Denna regel bör utgå från att ingångstrycket på andra sprutans sug sida bör vara

2—3 kg/cm². Man kan nämligen då säga, att båda sprutorna var för sig åstadkommer halva munstyckstrycket, tillsammans alltså 4—6 kg/cm². Förefunnos icke de ovan beskrivna störande faktorerna skulle vardera sprutan ha jämnt hälften av slangledningen, därest de voro lika stora och marken horisontell. Med hänsyn till att en större spruta förmår giva högre tryck än en mindre vid samma vattenmängd och till att övervinnande av stigningar ger tryckfall i ledningen måste sedan andra sprutan placeras något närmare eller något längre från första. För att kompensera tryckfall som orsakas av stigning erfordras ofta blott en förflyttning om en eller ett par slanglängder för 10 m höjdskillnad. De tidigare relaterade störningarna medföra blott att andra sprutan skall dragas närmare första än vad man eljest tänkt sig.

Regeln skulle kunna formuleras så: *Vid seriekörning med två lika sprutor på horisontell mark skall andra sprutan ställas något närmare (50—200 m) vattentaget än brandplatsen. Om sprutorna äro olika stora är det likgiltigt om den större av dem ställes vid vattentaget eller som andra spruta. Är andra sprutan större än första drages den närmare denna, är den mindre skjutes den längre bort mot brandplatsen. Spruta, som har att övervinna större stigning än den andra, skall få sin slangsträcka något förkortad.*

Har man förstklassig slangmaterial och är angelägen att säkert vinna full effekt av seriekörning kan man hellre ställa andra sprutan för nära första än för långt ifrån. Har man däremot icke särskilt starka slangar och icke heller med seriekörning tränad personal, bjuder försiktigheten att hellre ställa andra sprutan något för långt från första.

Harald A:son Moberg.

MEDDELANDE

Go nr 2320. Juli 13. Vapenfria värnpliktiga till utbildning i brändtjänst.

Vapenfria värnpliktiga, trupperad vid inskrivningsexpedition, vilka fullgjort all dem i fredstid åliggande tjänstgöring eller vilka befriats från värnpliktens fullgörande (vidare fullgörande) under fredstid och äro födda 1906 eller senare, skola jämlikt VL § 28 in-

kallas till tjänstgöring för undergående av utav luftskyddsinspektionen anordnad utbildning i brandtjänst. Utöver bestämmelserna i go nr 1200/1943 skola därvid nedanstående föreskrifter lända till efter rättelse.

1. *Inkallelsernas omfattning, inställelseorter, inryckningsdagar m m framgå av nedanstående tabell.*

Antal man (högst)	Inkallas ur io	Avsedda för brandkåren i	Inställelseort brandstationen i	Inryckningsdag 1943	Förläggning, utspisning, avlöning m m genom försorg av milbef för
15	1	Stockholm	Stockholm, Johannes, Malmskillnadsgatan 62—64	6/8	IV. milo
45	3				
10	10				
10	1	Södertälje	Södertälje	23/8	” ”
20	8	Uppsala	Uppsala	16/8	” ”
10	10	Katrineholm	Katrineholm	23/8	” ”
10	4	Finspong	Finspong	16/8	” ”
20	4	Linköping	Linköping	23/8	” ”
15	11	Växjö-Alvesta	Växjö	23/8	I. milo
20	11	Kalmar	Kalmar	16/8	” ”
20	11	Karlskrona	Karlskrona	16/8	” ”
5	11	Karlshamn	Karlshamn	23/8	” ”
17	6	Kristianstad	Kristianstad	23/8	” ”
12	11	Landskrona	Landskrona	23/8	” ”
13	11	Hälsingborg	Hälsingborg	23/8	” ”
8	16	Halmstad	Halmstad	23/8	III. mil)
8	17	Uddevalla	Uddevalla	16/8	” ”
15	15	Trollhättan	Trollhättan	23/8	” ”
30	3	Örebro	Örebro	23/8	V. milo
9	13	Falun	Falun	16/8	” ”
8	13	Borlänge-Domnarvet	Falun	16/8	” ”
20	21	Härnösand	Härnösand	16/8	II. milo
20	21	Sundsvall	Sundsvall	23/8	” ”
15	5	Östersund	Östersund	16/8	” ”
5	20	Skellefteå	Umeå	2/8	VI. milo
8	19	Luleå	Luleå	16/8	” ”
7	20				
18	12	Norrköping	Norrköping	20/9	IV. milo
15	18	Visby m fl	Visby	20/9	VII. milo

Antal man (högst)	Inkallas ur io	Avsedda för brandkåren i	Inställelseort brandstationen i	Inryckningsdag 1943	Förläggning, utspisning, avlöning m m genom försorg av milbef för
5	2	} Karlskoga	Karlskoga	20/9	V. milo
15	9		Västerås	20/9	IV. milo
15	10	{ Göteborg-Möln dal	Göteborg	27/9	III. milo
30	17				
6	7	} Malmö	Malmö	27/9	I. milo
5	11				
39	12				

2. *Tjänstgöringens längd*: 60 dagar, in- och utryckningsdagar häri icke inräknade.

3. *Tjänstgöringen (utbildningen) äger rum* vid den brandkår, vilken ovan angivits såsom inställelseort.

4. *Arbetsledare*: utses av brandchefen vid den brandkår, vid vilken tjänstgöringen (utbildningen) enligt ovan äger rum.

5. För *inkallelserna* gälla i övrigt följande bestämmelser.

Värnpliktig, vilken tidigare fullgjort tjänstgöring jämlikt VL § 28, må ifrågakomma till inkallelse endast därest *omkring fem månader* förflutit efter utryckning från närmast föregående tjänstgöring.

I första hand böra bilförare, motorskötare och mekaniska arbetare ifrågakomma för här ifrågavarande inkallelse.

För här ifrågavarande tjänstgöring må *icke* ifrågakomma värnpliktig, vilken tidigare genomgått utbildning i brandtjänst;

värnpliktig, vilken genomgått av vattenfallsstyrelsen anordnad utbildning av reservmanskap för linjereparationslag eller vilken enligt av nämnda styrelse lämnat meddelande avses för sådan utbildning, samt

värnpliktig, vilken utan att hava genomgått utbildning i brandtjänst enligt uppgift från luftskyddsinspektionen uttagits till annan luftskyddstjänst än brandtjänst.

6. Det åligger vederbörande i mom 1 ovan omnämnda militärbefälhavare att lämna luftskyddsinspektionen uppgift å de myndigheter, vilka hava att ombesörja de värnpliktigas förläggning, utspisning, avlöning m m.

Go nr 2321. Juli 13. Vapenfria värnpliktiga till vissa arbeten inom försvarsväsendet (I 3).

Vapenfria värnpliktiga, trupperregistrerade vid inskrivningsexpedition, vilka fullgjort all dem i fredstid åliggande tjänstgöring, eller vilka befriats från värnpliktens fullgörande (vidare fullgörande) under fredstid och äro födda 1906 eller senare, skola jämlikt VL § 28 inkallas till tjänstgöring under 90 dagar vid vissa vid I 3 anordnade arbeten. Utöver bestämmelserna i

go nr 1200/1943 skola därvid nedanstående föreskrifter lända till efterrättelse.

1. *Arbetsstyrka*: 30 man ur io 3.

2. *Inryckningsdag*: 15/8 1943.

3. *Inställelseort*: I 3 kasern.

4. För inkallelse gäller i övrigt i go nr 666/1943 mom 4 angiven bestämmelse.

5. *Arbetsledare*: utses av depåchefen I 3.

Go nr 2322. Juli 13. Vapenfria värnpliktiga till vissa arbeten inom försvarsväsendet.

Vapenfria värnpliktiga, truppregistrerade vid inskrivningsexpedition, vilka fullgjort all dem i fredstid åliggande tjänstgöring eller vilka befriats från värnpliktens fullgörande (vidare fullgörande) under fredstid och äro födda 1906 eller senare, skola jämlikt VL § 28

inkallas till tjänstgöring under 120 dagar vid vissa inom nedanstående förband m fl anordnade arbeten. Utöver bestämmelserna i go nr 1200/1943 skola därvid nedanstående föreskrifter lända till efter rättelse.

1. *Inkallelsernas omfattning, inryckningsdagar, inställelseorter m m framgå av nedanstående tabell.*

Arbetsplats	Antal man	Inkallas ur io	Inställelseort	Inryckningsdag 1943	Arbetsledare	Önskvärd yrkeskunnighet
I 5	{ 15 10 5	5 13 14	I 5 kasern	23/8	Utses av chefen I 5	skogs- och grovarbetare
I 21	30	21	I 21 kasern	23/8	Utses av chefen I 21	
Östersunds fo	5	5	Bestämmer av chefen I 5 i samråd med fobef	6/8	Utses av fobef Östersundt fo	
Arméförvaltn tygdepart	{ 6 10 35	5 19 20	Umeå stn	23/8	Ingenjör Goodwin	
Fastighetsförvaltningen, Karlsborg	38	9	Fastighetsförvaltningen, Karlsborg	23/8	Vallmästare H. Persson	1 montör, 1 kontorist, 1 målare, 1 smed, 4 snickare, 3 trädgårdsarbetare
Blekinge kustartilleriförsvär	{ 5 25 10	6 7 11	KA 2 kasern	23/8	Utses av chefen Blekinge kustartilleriförsvär	
Gotlands kustartilleriförsvär	50	12	KA 3 kasern	23/8 ¹	Utses av chefen Gotlands kustartilleriförsvär	
Hemsö kustartilleriförsvär	{ 12 3 5 15 5	3 8 10 13 14	Härnösands stn	23/8	Utses av chefen Hemsö kustartilleriförsvär	4 bergssprängare, 4 bilförare, 2 målare, 2 plåtslagare, 2 rörarbetare, 6 snickare, 2 kontorister

¹ De värnpliktiga skola inträffa i Nynäshamn 23/8 kl 2300. Nämnda dag är att anse såsom inryckningsdag.

2. För *inkallelse* gäller i övrigt i go nr 666/1943, mom 4 angiven bestämmelse. För här ifrågakvaranden inkallelser böra i första hand

tagas i anspråk värnpliktiga, vilka tidigare undergått utbildning i brandtjänst.

Go nr 2323. Juli 13. Vapenfria värnpliktiga till vissa arbeten inom försvarsväsendet (VII. milo).

Vapenfria värnpliktiga, truppregraderade vid inskrivningsexpedition, vilka fullgjort all dem i fredstid åliggande tjänstgöring eller vilka befriats från värnpliktens fullgörande (vidare fullgörande) under fredstid och äro födda 1906 el-

ler senare, skola jämlikt VL § 28 inkallas till tjänstgöring under 120 dagar vid vissa inom VII. milo anordnade arbeten. Utöver bestämmelserna i go nr 1200/1943 skola därvid nedanstående föreskrifter lända till efterrättelse.

1. *Inkallelsernas omfattning, inryckningsdagar, inställelseorter m m framgå av nedanstående tabell.*

Antal man	Inkallas ur io	In-ställelse ort	Inryckningsdag 1943	Arbetsgrupp ¹	Önskvärd yrkeskunnighet
100	1	I 18	22/8	1	16 träarbetare, 10 bergsprängare, 10 bilförare
70	21	I 18	21/9	1	13 träarbetare, 6 bergsprängare, 6 bilförare
70	13	A 7	22/8	2	4 betongarbetare, 13 byggnadssnickare, 6 rörlarbetare, 10 målare, 1 murare, 1 bergsprängare, 5 hästskötare, 4 bilförare, 2 trädgårdsarbetare, 6 skrivbiträden
30	13	I 18	21/9	3	1 skrivbiträde
30	14	I 18	22/8	3	1 bilförare, 1 skrivbiträde
10	2	I 18	23/8	4	lagerbiträden, magasinssmanskap
50	17	I 18	23/8	5	1 bilmekaniker, 1 kusk, 2 eldare, 13 sjukvårdare, 4 snickare, 4 målare, 2 murare, 2 rörlarbetare, 2 vägarbetare
30	4	} I 18	23/8	6	13 bergsprängare, 7 snickare, 7 bilförare
35	15				
73	20	I 18	21/9	7	6 cementarbetare, 5 snickare, 1 smed, 4 målare

2. För *inkallelserna* gälla i övrigt i go nr 666/1943, mom 4 angiven bestämmelse.

De värnpliktiga skola inträffa i Nynäshamn ovan angivna dagar kl 2300. Nämnade dagar äro att anse såsom inryckningsdagar.

3. *Arbetsledare* utses av vederbörande militärbefälhavare.

4. De värnpliktigas *avlämningshandlingar* översändas till ovan angivna truppförbands depåer.

¹ Hänför sig till inom VII. milo använd beteckning; skall angivas i till de värnpliktiga från vederbörligt io utsänd inkallelseorder.

NOTISER

Brandchefen Florin 50 år.



Brandchefen i Kalmar, kapten A. R. Florin, fyllde den 21 juli 50 år.

Efter studentexamen avlade han reservofficersexamen 1916 samt gymnastikdirektörsexamen 1918. Samma år började han sin utbildning inom brandväsendet och fullgjorde aspiranttjänstgöring vid in- och utländska brandkårer till år 1920, då han erhöll befattningen som vice brandchef i Kalmar. Redan samma år flyttade han till Luleå som brandchef, där han tjänstgjorde till år 1929, då han återbördades till sin födelsestad Kalmar som brandchef. Sedan år 1929 är han också konsulent i Kalmar läns brandkårsförbund. År 1939 blev Florin utsedd till luftskyddschef i Kalmar och har såsom så-

dan nedlagt ett resultatrikt arbete till luftskyddets fromma. Varm förespråkare för kombinationen brandchef-luftskyddschef som han är, har han i sin gärning visat, att kombinationen går att lyckligt genomföra.

Även utanför det egentliga verksamhetsområdet har hans krafter tagits starkt i anspråk. Gymnastiken och idrotten har han alltid hyst ett varmt intresse för och var under åren 1930—38 ledare för den frivilliga gymnastiken i Kalmar. Bland förtroendeuppdrag han har beklätt, må nämnas, att han är ordförande i Kalmar Gymnastikförening, v. ordf. i Kalmar läns Gymnastikförbund, ordförande i Kalmar Brandkårs Idrottsförening, ordförande i Kalmar Flygklubb samt ordförande i Kalmar Simsällskap. För sina insatser till gymnastikens främjande erhöll han 1937 Gymnastikförbundets förtjänstmedalj i guld.

För kommunaltjänstemännens förbättrade ställning har Florin nedlagt ett värdeligt och uppskattat arbete inom Kalmar Kommunaltjänstemannaförening, vars ordförande han varit sedan 1935. Han är även styrelseledamot i Svenska Kommunaltjänstemannaförbundet.

För sitt arbete för ett förbättrat brandväsende inom Kalmar län erhöll han 1939 Kalmar läns mellersta brandstodsbolags förtjänstmedalj i guld.

Till riddare av Vasaorden blev han utnämnd 1941.

50-åringen önskas fortsatt framgångsrik verksamhet för brand- och luftskyddets utveckling.

Statens Brandskola.

Vid Statens Brandskola hava nedanstående elever antagits.

I Brandchefskurs kat. I.

Borg, Björn, kadett, Norrköping,
Brodell, Ragnar, fänrik, Östersund,
Broms, Bertil, löjtnant, Stockholm,
Castler, Erik, brandbef.-asp., Trollhättan,
Eliasson, Lars, fänrik, Örebro,
Gauffin, Bo, sergeant, Österby bruk,
Kylberg, Sven, brandmästare, Karlstad,
Lydén, Tage, brandman, Stockholm,
Nilsson, Karl-Ejnar, studerande, Södertälje,
Planell, Gösta, brandbef.-asp., Malmö,
Sandqvist, Sten, fänrik, Gävle,
Strömdahl, Ingvar, civilingenjör, Stockholm,
Söderberg, Lorentz, brandförman, Gävle,
Westberg, John, brandmästare, Borås,
Winell, Gunnar, off.-asp., Stockholm.

I Brandförmanskurs kat. I.

Fagerberg, Arne, brandman, Kalmar,
Jonasson, Armand, brandman, Karlskoga,
Haglund, Sten, brandman, Karlskrona,
Forsell, Bror, brandman, Karlstad,
Ekander, Ernst, brandman, Lund,
Boklund, Yngve, brandman, Malmö,
Gunnarsson, Tore, brandman, Malmö,
Öberg, Hans, brandman, Mölndal,
Björnekull, Georg, brandman, Stockholm,
Österholm, Erik, brandman, Stockholm,
Leijon, Tore, brandman, Stockholm,
Emilsson, Oskar, brandman, Stockholm,
Prisell, Knut, brandman, Stockholm,

Karlsson, Arvid, brandman, Stockholm,
Billvik, Arnold, brandman, Stockholm,
Wallenius, Henrik, brandman, Stockholm,
Jansson, Knut, brandman, Stockholm,
Carlén, Olof, brandman, Stockholm,
Edström, Bertil, brandman, Stockholm,
Sänell, Alvar, brandman, Stockholm,
Berggren, Tord, brandman, Sundsvall,
Lundmark, Huston, brandman, Umeå,
Green, Bror, brandman, Uppsala,
Brenne, Hugo, brandman, Östersund.

Stockholm den 8 juli 1943.

STATENS BRANDSKOLA.

Torsten Mohlin.
Rektor.

LOMEX plattor
Det idealiska materialet
för invändig
beklädnad av
väggar och tak

FLAMSKYDDANDE
ISOLERANDE

FÖRES I MARKNADEN AV

SKANDINAVISKA **Etternit** AKTIEBOLAGET
LOMMA
STOCKHOLM HALMSTAD GÖTEBORG